

en maximaal 550 woorden, Lezersreacties maximaal 150.
 te weigeren, te redigeren of in te korten. Bijdragen
 verspreid. Eventuele auteursrechten blijven berusten bij
 de afzender. Adres en telefoonnummer, ook de e-mails.

Redactie Opinie Trouw
 Postbus 859, 1000 AW, Amsterdam
 t 020-5629444, opinie@trouw.nl

Orgaandonatie is een offer dat je in vrijheid moet kunnen brengen

Marianne de Nooij

geestelijke in de Christengemeenschap te Amsterdam

Het initiatiefvoorstel van Pia Dijkstra over het opnemen van een Actief Donorregistratiesysteem ligt op dit moment ter beoordeling bij de Eerste Kamer. Deze week werd het besproken door de commissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport, die het wetsvoorstel voorbereidt. In het publieke debat over dit wetsvoorstel is nog nauwelijks aan de orde gekomen wat het uitnemen van organen zou kunnen betekenen voor de gestorvene zelf, voor zijn verdere weg na de drempelovergang die wij 'dood' noemen. Aangezien de gestorvenen ons daarover niet kunnen terugrapporteren, is onderzoek daarnaar geen eenvoudige zaak.

In detail

Als microbioloog ben ik goed op de hoogte van de natuurwetenschappelijk bewijsbare beschrijving van het sterven. In mijn huidige beroep van geestelijke in de Christengemeenschap (Andrieskerk in Amsterdam) werk ik in een omgeving waar het als vanzelfsprekend wordt beschouwd, dat een mens niet op één bepaald ogenblik sterft; de wezenskern van een mens - zijn 'ziel' - laat het lichaam los in een proces dat enkele dagen in beslag neemt.

In deze dagen wordt dan ook gewaakt bij de overledene. De wakenden doen menigmaal de ervaring op dat er zeer gedetailleerde herinneringen aan de gestorvene boven komen, waarvan men zich niet bewust was dat men die had. Dit hangt mogelijk samen met hoe de ziel van de gestorvene in deze dagen omgeven is door een 'levenspanorama', waarin alle gebeurtenissen uit het voorbije aardeleven tot in de kleinste details tot verschijning komen. Dit fenomeen is ook gerapporteerd door mensen die

Na drie dagen ervaren de omstanders dat hun geliefde nu pas echt gestorven is

ternuwernood aan de verdrinkingsdood ontsnapt en vertelden dat zij ineens hun volledige aardeleven tot in detail voor ogen hadden staan. Dit levenspanorama zou dan ingevuld worden door de met de herinnering verbonden levenskrachten, die zich geleidelijk aan losmaken uit de organen. Na circa drie dagen lost het levenspanorama op en gaat de ziel met de 'oogst' uit dit panorama een nieuwe fase in op haar weg in het leven na de dood. De omstanders ervaren: ja, nu pas is onze geliefde echt gestorven. Zou dit allemaal waar zijn? Dit laat zich in elk geval niet met natuurweten-

schappelijke onderzoeksmethoden onderzoeken. Dappere artsen, zoals de psychiater Elisabeth Kübler-Ross, de hartspecialist Pim van Lommel en de neurochirurg Eben Alexander zetten hierin al grensverleggende stappen. Zelf heb ik, in de uiteenlopende situaties waarin ik als geestelijke te maken had met stervenden en gestorvenen, in de eerste dagen na hun heengaan opmerkelijke ervaringen opgedaan. Deze ervaringen brachten in mij een diep beleven van waarheid teweeg en bevestigden het gezichtspunt dat een gestorvene gefaseerd sterft en na circa drie dagen daadwerkelijk een nieuwe weg ingaat.

Terughoudendheid

Ik zou aan degenen, die belijden dat na de hersendood alles voorbij is en het grote Niets begint, het appèl willen doen om hun dogma te relativiseren en de blik te verruimen. De wet zou niet mogen faciliteren dat men als een tovenaarsleerling vrij kan handelen aan een stervende of gestorvene, zonder de gevolgen te kennen. Het doneren van een orgaan is een offer dat een mens in vrijheid moet kunnen brengen. Een mens kan dat pas echt vrij besluiten, wanneer hij inzicht heeft in alle gevolgen van donatie. Zolang de inzichten in wat donatie betekent voor de gestorvene zelf niet voorhanden zijn, is grote terughoudendheid in de wetgeving op zijn plaats.